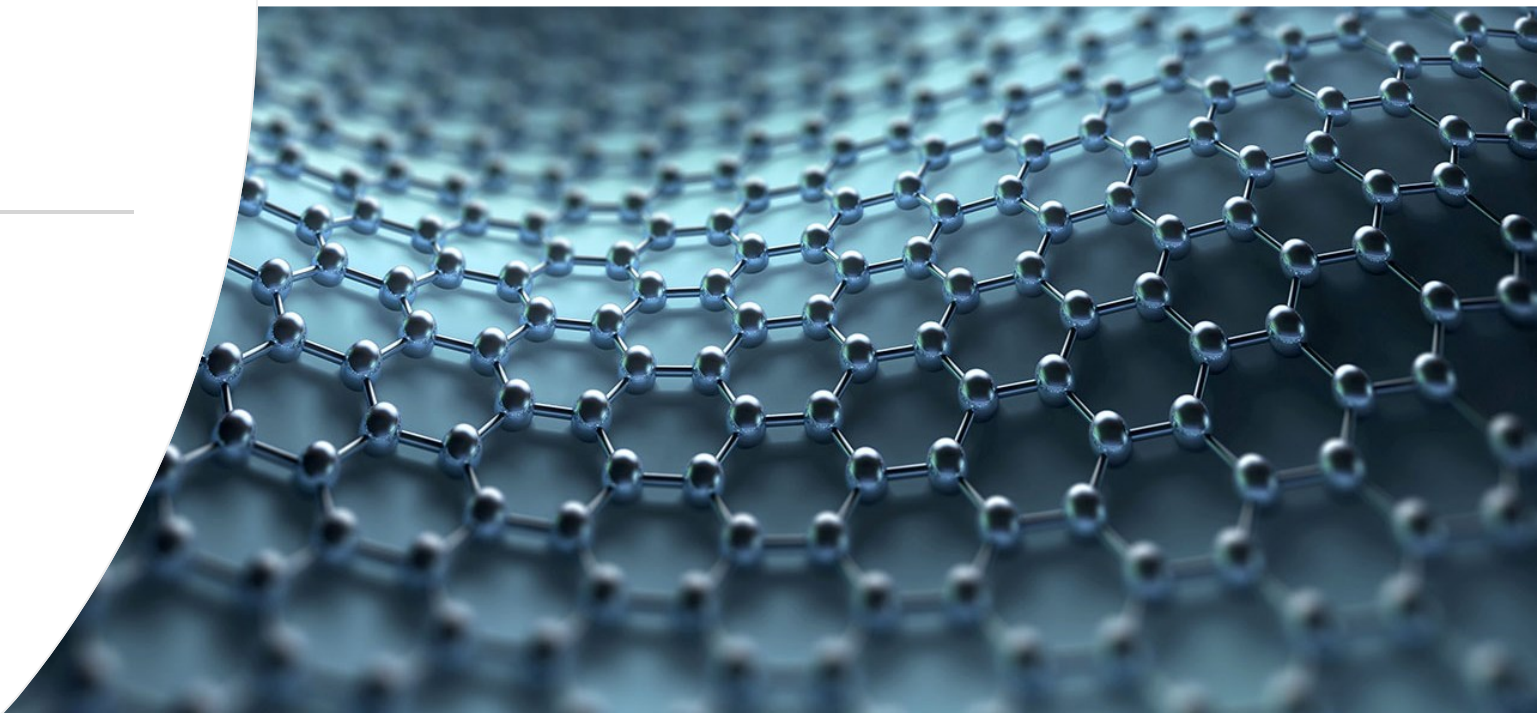

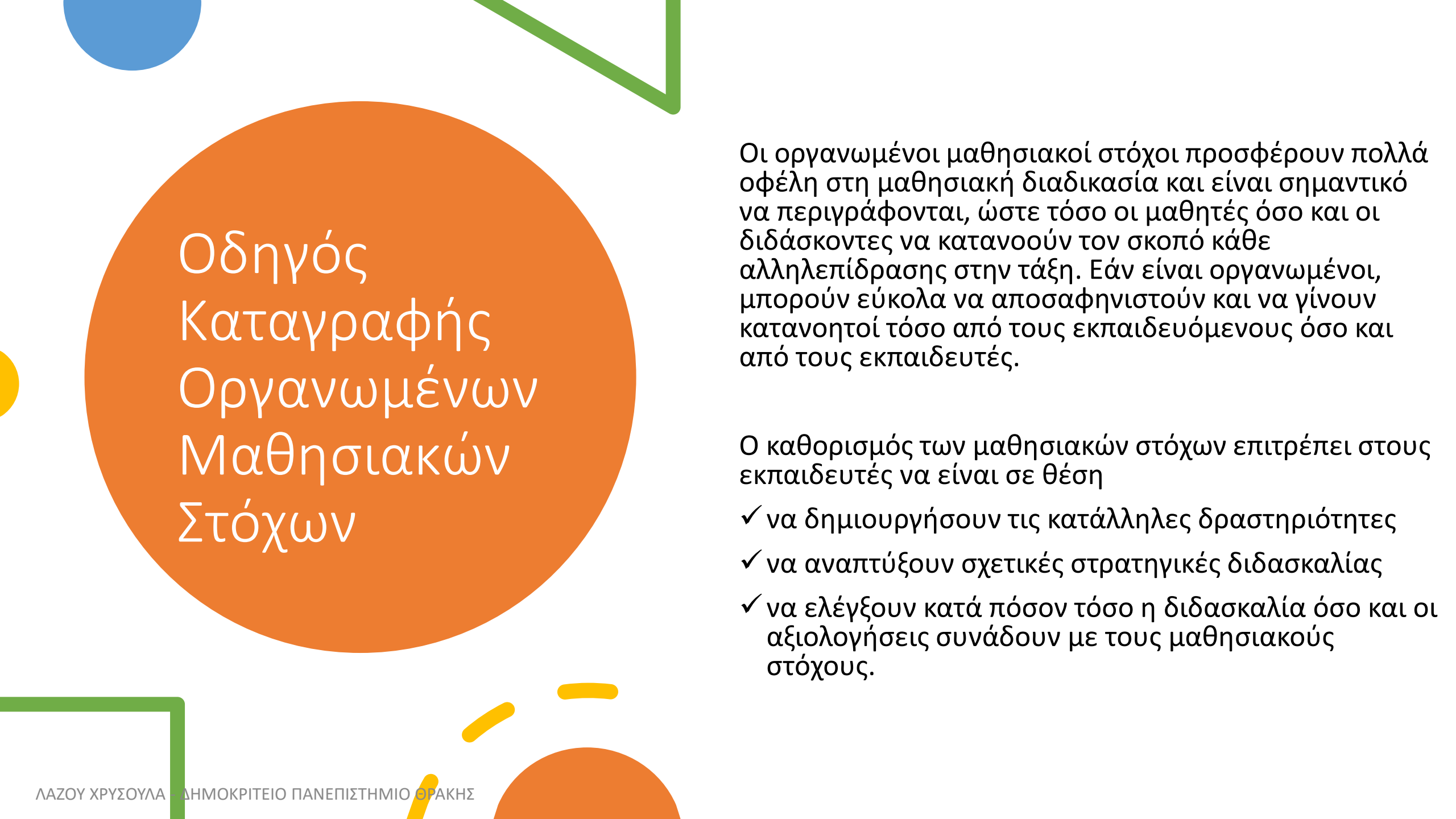

Μαθησιακοί Στόχοι

Οδηγός Καταγραφής
Οργανωμένων Μαθησιακών
Στόχων

ΛΑΖΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Οδηγός Καταγραφής Οργανωμένων Μαθησιακών Στόχων

Οι οργανωμένοι μαθησιακοί στόχοι προσφέρουν πολλά οφέλη στη μαθησιακή διαδικασία και είναι σημαντικό να περιγράφονται, ώστε τόσο οι μαθητές όσο και οι διδάσκοντες να κατανοούν τον σκοπό κάθε αλληλεπίδρασης στην τάξη. Εάν είναι οργανωμένοι, μπορούν εύκολα να αποσαφηνιστούν και να γίνουν κατανοητοί τόσο από τους εκπαιδευόμενους όσο και από τους εκπαιδευτές.

Ο καθορισμός των μαθησιακών στόχων επιτρέπει στους εκπαιδευτές να είναι σε θέση

- ✓ να δημιουργήσουν τις κατάλληλες δραστηριότητες
- ✓ να αναπτύξουν σχετικές στρατηγικές διδασκαλίας
- ✓ να ελέγξουν κατά πόσον τόσο η διδασκαλία όσο και οι αξιολογήσεις συνάδουν με τους μαθησιακούς στόχους.

Οι Μαθησιακοί Στόχοι

**Γνωστικός
(Cognitive)**

- Αφορά τις διεργασίες της γνώσης

**Συναισθηματικό
(Affective)**

- Αφορά τις στάσεις (attitudes)

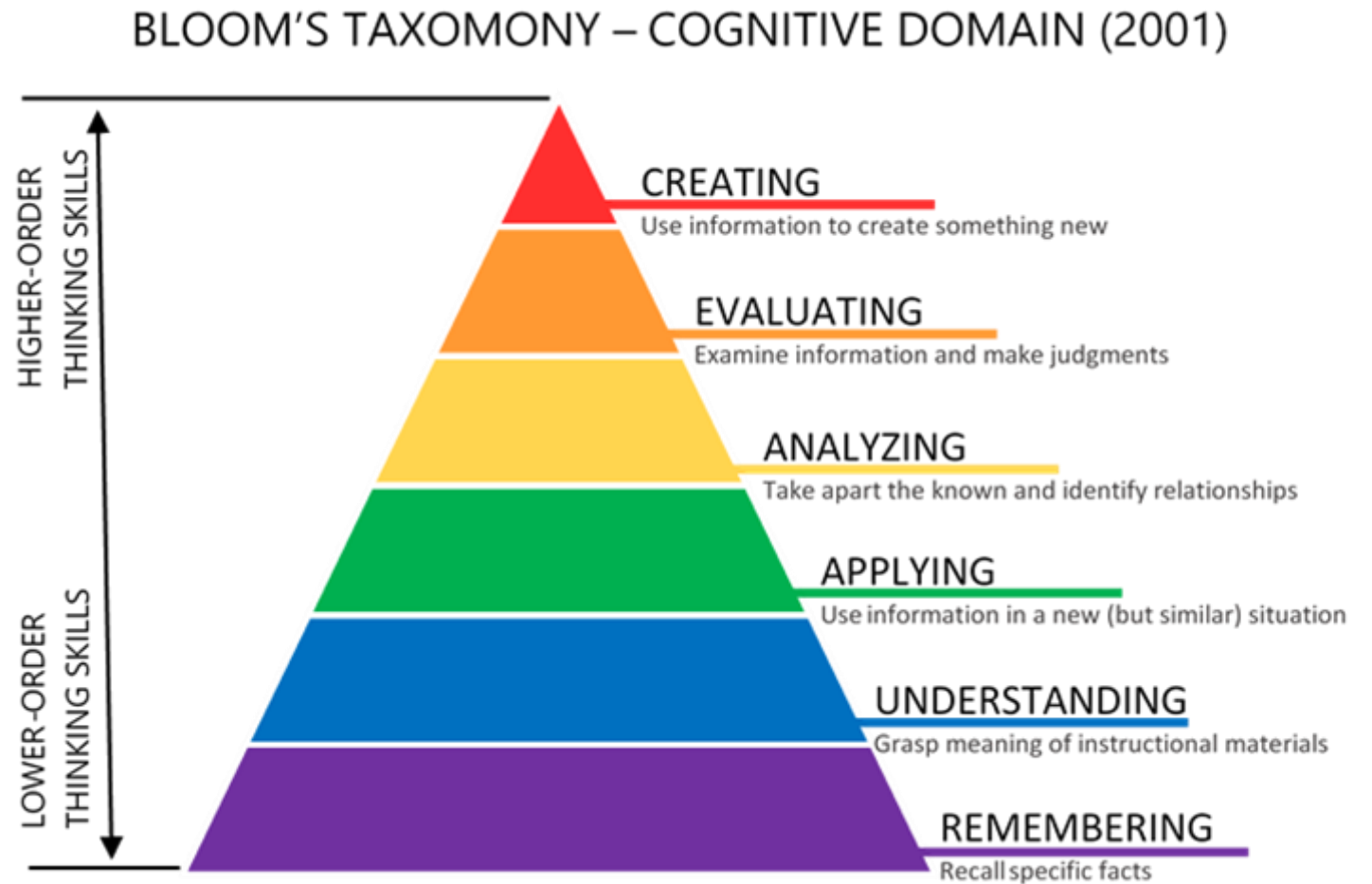
**Ψυχοκινητικό
(Psychomotor)**

- Αφορά τις δεξιότητες (skills)

Bloom's Taxonomy

Η πυραμίδα οπτικοποιεί την αναθεωρημένη από τον Anderson et al. (2001) ταξινομία διδακτικών στόχων κατά Bloom για τον γνωστικό τομέα, οι οποίοι εκφράζονται επιγραμματικά με τη μορφή ρημάτων. Στη βάση της πυραμίδας εντοπίζουμε ρήματα κατανόησης, ενώ στα ανώτερα επίπεδά της τα ρήματα υποδηλώνουν συνδυαστικές ικανότητες κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και καινοτομίας.

Πηγή: Educational Technology

Απομνημόνευση (Remembering)

- Το χαμηλότερο επίπεδο της ταξινομίας όπου οι διδακτικοί στόχοι περιορίζονται στην ανάκληση πληροφοριών και δεδομένων. Σε αυτό το επίπεδο μάθησης (ανάκληση γνώσης) ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να ανακαλέσουν στη μνήμη τους και να διατυπώσουν ή να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που συγκράτησαν από τη διδασκαλία ή από διάφορες πηγές. Στο συγκεκριμένο επίπεδο ελέγχεται η απομνημόνευση και η **δυνατότητα παρουσίασης της νέας γνώσης**.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινομία κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Γνώση	προσδιορίζει, περιγράφει, αναγνωρίζει, ανακαλεί, εντοπίζει, αποκαλεί, κατονομάζει, διατυπώνει, κατηγοριοποιεί	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν/κατηγοριοποιούν, κλπ

Κατανόηση (Understanding)

- Στο επίπεδο αυτό οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν, ερμηνεύουν, εξηγούν παραφράζοντας γιατί συμβαίνει ένα φαινόμενο, ταξινομούν σε κατηγορίες. Ελέγχεται η αφομοίωση των εννοιών που διδάχθηκαν, πέρα από την απλή συγκράτηση γνώσεων (content retention), αν είναι δηλ. σε θέση να **διακρίνουν ανάμεσα σε παρόμοια αντικείμενα το ζητούμενο** και να οδηγηθούν σε περαιτέρω συμπεράσματα.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινόμια κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Κατανόηση	ταξινομεί, ερμηνεύει, οργανώνει, αντιστοιχεί, αντιπαραθέτει, συγκρίνει, διατυπώνει, γενικεύει, επαναπροσδιορίζει, αναθεωρεί, συνοψίζει	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να ερμηνεύουν/ συνοψίζουν, κλπ

Εφαρμογή (Applying)

- Σε αυτό το επίπεδο οι επιμορφούμενοι **αξιοποιούν τη γνώση σε νέες καταστάσεις και πλαίσια**, εφαρμόζοντας τη γνώση σε πραγματικές καταστάσεις, πέρα από το περιβάλλον μάθησης. Εδώ εξετάζεται η ικανότητα της αξιοποίησης της γνώσης που από το στάδιο της απομνημόνευσης έχει ανέλθει στην βαθύτερη κατανόηση και αποτελεί πλέον εργαλείο για επίλυση ζητούμενων καταστάσεων.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινόμια κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Εφαρμογή	Γενικεύει, λαμβάνει αποφάσεις, αξιοποιεί, αναθεωρεί, λύνει προβλήματα, κωδικοποιεί, σκιαγραφεί, οργανώνει, συστηματοποιεί	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να λαμβάνουν αποφάσεις, κωδικοποιούν, κλπ

Ανάλυση (Analyzing)

- Στο επίπεδο αυτό οι επιμορφούμενοι είναι σε θέση να **αποδομούν σε συστατικά μέρη** το μαθησιακό αντικείμενο και να κατανοούν την οργανωτική δομή τους ανεβαίνοντας σε πιο υψηλά επίπεδα στην ταξινόμια. Ελέγχεται η ικανότητα του ατόμου να μπορεί να διακρίνει καταστάσεις και επιπτώσεις που δεν αναγράφονται, πιθανόν τροποποιώντας την αρχική αντίληψη.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινόμια κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Ανάλυση	αναλύει, αποσυνθέτει, κατηγοριοποιεί, αντιπαραβάλλει, συσχετίζει, κάνει διάγραμμα, διαφοροποιεί, διαχωρίζει, εστιάζει, διασαφηνίζει, υποδιαιρεί	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να αποσυνθέτουν, αναλύουν, κλπ

Αξιολόγηση (Evaluating)

Στο επίπεδο αυτό ανερχόμαστε σε **υψηλά επίπεδα κριτικής σκέψης** όπου οι επιμορφούμενοι ασκούν κριτική, εκτιμούν και επιχειρηματολογούν, όπου δίνεται η δυνατότητα να ελεγχθεί η ικανότητά τους να κρίνουν την αξία ή την ποιότητα ενεργειών, τεκμηριώνοντας την άποψη τους με συγκεκριμένα κριτήρια που τους δίνονται ή θέτουν οι ίδιοι. Σημαντικό είναι οι ερωτήσεις κρίσεως που τίθενται να στηρίζονται όσο είναι δυνατόν σε αντικειμενικά κριτήρια και όχι σε εκτιμήσεις και να τεκμηριώνονται μέσα από αξιόπιστες πηγές.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινόμια κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Αξιολόγηση	κρίνει/ασκεί κριτική, αποδεικνύει, επικυρώνει, αξιολογεί, εξετάζει, ιεραρχεί, συμπεραίνει, επαληθεύει, ελέγχει	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να ασκούν κριτική, αξιολογούν, κλπ

Δημιουργία (Creating)

Στο επίπεδο αυτό ανεβαίνουμε στο ανώτατο επίπεδο κατασκευής νέας δομής από διαφορετικά στοιχεία καις **δημιουργία νέου νοήματος** συνδυάζοντας όλα τα προηγούμενα στάδια μάθησης. Είναι το επίπεδο όπου οργανώνεται η λύση ενός προβλήματος και αποτελεί την αντίστροφη πορεία της διαδικασίας της ανάλυσης, δηλαδή αυτή της σύνθεσης νέας γνώσης και προϊόντων. Ελέγχεται η δημιουργική ικανότητα και παραγωγική διαδικασία του επιμορφούμενου να δομεί ενιαίο σύνολο, που δεν προϋπήρχε, συνδυάζοντας στοιχεία, πηγές πρότερη και νέα γνώση.

Ρήματα ενέργειας - Αναθεωρημένη Ταξινόμια κατά Bloom

Επίπεδο	Ρήματα	Παραδείγματα στόχων
Δημιουργία	Σχεδιάζει, συνθέτει, επινοεί, ανακατασκευάζει, δομεί, συνδυάζει, τροποποιεί, συνεργάζεται, προτείνει, εφευρίσκει, ενσωματώνει, μοντελοποιεί, διαπραγματεύεται	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος/ ενότητας οι μαθητές/ σπουδαστές/ επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να δημιουργούν, συνθέτουν, τροποποιούν, κλπ

Το Πλαίσιο ABCD για τη συγγραφή αποτελεσματικών μαθησιακών στόχων

Οι μαθησιακοί στόχοι καθορίζουν τις γνώσεις και δεξιότητες που αναμένεται να αποκτήσουν οι επιμορφούμενοι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, της διδακτικής παρέμβασης, ή του προγράμματος. Πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, ώστε να διευκολύνεται η ροή του μαθήματος.

- Το μοντέλο ABCD αποτελείται από τέσσερα βασικά στοιχεία τα οποία και διευκολύνουν την καταγραφή ενός στόχου που θα περιγράφει την αναμενόμενη συμπεριφορά ή ενέργεια από τους επιμορφούμενους. Πιο συγκεκριμένα, το ακρωνύμιο αντιπροσωπεύει τα ακόλουθα στοιχεία:

A – Audience (Ακροατήριο): Προσδιορίζει ποιος θα επιτύχει τον στόχο.

B – Behaviour (Συμπεριφορά): Χρησιμοποιώντας ρήματα δράσης (ταξινόμια του Bloom) προσδιορίζει ποια θα πρέπει να είναι η παρατηρήσιμη και μετρήσιμη συμπεριφορά που δείχνει την κατάκτηση του στόχου.

C – Condition (Προϋπόθεση/Συνθήκη): Εάν υπάρχει, αναφέρεται η συνθήκη υπό την οποία πρέπει να εκτελεστεί η συμπεριφορά. (Προαιρετικά)

D – Degree (Βαθμός επίδοσης): Εάν είναι δυνατόν, αναφέρεται το κριτήριο αποδεκτής απόδοσης, ταχύτητα, ακρίβεια, ποιότητα κ.λπ. (Προαιρετικό)

Το Πλαίσιο SMART για τη συγγραφή αποτελεσματικών μαθησιακών στόχων

Η αξιοποίηση του Πλαισίου SMART στη συγγραφή των στόχων επιτρέπει να καταμετρηθεί όσο το δυνατόν ακριβέστερα ο βαθμός επίτευξης των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων. Το ακρωνύμιο ερμηνεύεται ως ακολούθως:

Μαθησιακοί στόχοι SMART

- **S - Specific** (Συγκεκριμένοι)
- **M - Measurable** (Μετρήσιμοι)
- **A - Attainable** (Επιτεύξιμοι)
- **R - Relevant** (Σχετικοί)
- **T - Time-bound** (Χρονικά προσδιορισμένοι)

Βιβλιογραφία

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, R. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J. & Wittrock, M. C. (2001). A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing. New York, NY: Addison Wesley Longman, Inc
- Bloom B. S. (1956). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain. New York: David McKay Co Inc.
- Kurt, S (2020). Bloom's Taxonomy. Retrieved on Jan 6, 2022. <https://educationaltechnology.net/blooms-taxonomy/>